

Zendgemachtigde verenigingen

«Hoe meer zuilen, hoe meer vreugd»

Dat lijkt mij het hoofdthema van het Pro-Zuil-artikel dat de Heer H. Van Pelt publiceerde in het eerste nummer van dit jaar. Ingaand op de uitnodiging van de redactie van «Communicatie» kom ook ik in de verleiding te reageren. Niet als deskundige, maar als belangstellend lezer van al wat met communicatie verband houdt en hij als kijker-luisteraar voor wie de omroep niet alleen bestemming is van zijn financiële bijdrage, maar ook oorsprong van (toch wel) enkele programma's die aan zijn behoeften beantwoorden.

Zelfs bij herhaalde lezing blijft het mij onmogelijk enige gegronde reden voor het oprichten van zendgemachtigde verenigingen terug te vinden in het artikel van de Heer V.P., waarvan de stijl onweerstaanbaar doet denken aan de pamfletjes die in verkiezingsperiodes over de massa worden uitgestrooid.

De lezer wordt overstelpt met stijlfiguren en zinswendingen waarvan de «vlotheid» alleen overtroffen wordt door hun nietszeggendheid. Zover mij bekend is er nooit enig verbod geweest op koffiebusen van welke aard ook. De betekenis van het woord «drammers» is in geen enkel woordenboek van de Nederlandse taal terug te vinden, zodat wij geredelijk mogen aannemen dat de schrijver een pleonasme heeft willen plegen, waarbij de vraag blijft bestaan of hij personen bedoelt die «met apothekersgewichtjes werken (of er zo uitzien)» dan wel mensen die van «borrels» houden.

Wat betreft de bewering dat «de gastprogramma's een grappig randverschijnsel geworden zijn», dient men op te merken dat het verwijt hiervoor zeker niet de omroep treft, die (verplicht) aan alle partijen voldoende faciliteiten verleent om een waardig programma samen te stellen. De schuldigen zijn hier precies de politieke partijen die deze uitzendingen van langzaam meer gebruiken om, met een volslagen gebrek aan objectiviteit, reclame te voeren voor hun eigen politieke inzichten en opvattingen.

Concreet wou ik de Heer V.P. graag vragen op welke basis hij de verdeling der zuilen ziet gebeuren: politiek? confessioneel? regionaal? Uitgaande van de veronderstelling dat wij een achttal politieke partijen en partijtjes «rijk» zijn die uiteraard — je bent in of je bent het niet — allemaal pluralistisch (beweren te) zijn en wier aantal derhalve rustig met vier kan vermenigvuldigd worden, krijgen we een totaal van 32 zuilen. Daar zou kunnen mee begonnen worden, maar dan loopt men de kans nieuwe wrijvingen tussen de gemeenschappen teweeg te brengen. Dus: vermenigvuldigen met twee of drie. Wat dan tevoorschijn komt zou inderdaad (met een verkeerd woord) een «botanie» van omroepverenigingen kunnen genoemd worden.

Een voordeel springt uiteraard in het oog: er ontstaan tal van

nieuwe betrekkingen. Of de omroep hierdoor beter aangepast zou zijn aan de «maatschappelijke behoeften en de beschikbare middelen» kan enkel door kortzichtigen worden betwijfeld. Welke kijker, resp. luisteraar zou ook maar een seconde aarzelen dubbel Kijk- en Luistergeld te betalen, als hij daardoor de garantie kreeg dagelijks misschien wel vijf minuten lang van de uitzendingen van zijn eigen zuiltje te kunnen genieten? Hij hoeft alleen tijdig in en uit te schakelen.

Als er verder in de geest van «het-is-mijn-idee-dus-ik-weet-het-'t-best» voldoende voor gewaakt wordt dat de «right men» vooral niet «in the right places» terechtkomen, dan kunnen we er zeker van zijn dat het peil van de programma's dat van het lichtend Noorderbeeld op zijn minst zal benaderen, misschien zelfs nog wat lager liggen.

Valt er dan niets aan te merken op het bestaande systeem? Mij lijkt het antwoord hierop duidelijk «nee». Pas bij de uitwerking van het principe komen heel wat tekortkomingen aan het licht. Eigenaardig genoeg worden die door de Heer V.P. niet alleen verzwegen maar zelfs tegengesproken, hoe contradictoir dit ook mag klinken. Immers, volgens zijn redenering veronderstelt het huidige omroepbestel een grote mate van onderworpenheid: nu geven de meeste presentatoren, journalisten en verslaggevers uiterst weinig blijk van onderworpenheid. Het volstaat één enkele avond de programma's te volgen om daarvan voorbeelden te zien of te horen. Waaraan ik slechts dit zou willen toevoegen: een zekere mate van onderworpenheid, maar dan aan de eisen van de objectiviteit en het recht op onpartijdige informatie van de kijker-luisteraar is de eerste voorwaarde voor een gezond omroepbeleid. Het komt mij zeer onwaarschijnlijk voor dat zulks echter zelfs maar de bedoeling van een politiek-gerichte zuil kan zijn.

Ik meen dat, zo men werkelijk een sociaal-gericht beleid wil voeren, men zich niet dient te laten leiden door de wroef die sommige personen en/of toestanden kunnen opwekken. Evenmin dunkt het mij mogelijk een zieke eik te genezen door hem om te hakken en er een treurwilg voor in de plaats te zetten. Waarmee we volop in de stijl van het Pro-Zuil-artikel beland zijn. Ik wens de Heer Van Pelt oprecht dat hij, verblind het stralende Noorderlicht volgend, niet struikelt in de slag-schaduw die het sedert jaren afwerpt.

Reenaat CELIS (Kessel-Lo)

Lezersbrieven met reacties hetzij op in dit tijdschrift gepubliceerde artikels hetzij op gebeurtenissen uit de mediawereld zijn steeds hartelijk welkom.